

Deželni zbor kranjski.

Seja dne 9. julija.

V tej seji je poslanec baron Schwegel utemeljeval svoj samostalni predlog, da naj se zakonito določi, da deželni služniki za dobe svojega službinskega razmerja ne smejo biti izvoljeni za deželne poslance. Govornik je izjavil, da njegov predlog nima reakcionarnega namena, ampak da to načelo povsod zadobiva veljavo, ker ni mogoča prava kritika deželnih uradov in zavodov, ako so uradniki dotičnih zavodov ali uradov sami dež. poslanci.

Po poročilu grofa Barbota se je sklenilo, ustanoviti v ljubljanski deželni bolnici domačo lekarno.

Po odobrenju proračuna raznih zakladov je deželni zbor zvišal letni prispevek 40 000 kron za agrarske operacije na 46.000 kron in pozneje na 50.000 kron.

Nadalje je bilo rešenih več cestnih zadev, in se je odobril zakon o uredbi pristojbin za ogledovanje mrličev.

Dolga in ostra razprava se je vnela pri poročilu o davkih in sta zlasti baron Wurzbach in Luckmann po zasluženju ožigosala postopanje davčnih oblastev, nasproti katerim je občinstvo popolnoma brez pomoči. Deželni predsednik je sicer branil davčne oblasti, a opravičil jih ni.

Seja dne 11. julija.

V tej seji se je rešilo več poglavij letnega poročila deželnega odbora. Lenarčič je zahteval, naj se sedež okrožnega zdravnika iz Kočevske Reke premesti v kak drug kraj, Ažman pa je opozarjal, naj oblastva ne puste mrličev ležati na mrtvaškem odru nad 48 ur. Pri poglavju šolstvo je Povše pojasnil, kako je s spisovanjem šolskih knjig, pri poglavju obrtni pouk pa je Klein razpravljal o rokotvornem pouku v ljudskih šolah, o kateri zadevi govorimo na drugem mestu.

V isti seji se je rešilo zopet več cestnih zadev in nekaj prošenj.

Seja dne 13. julija.

V tej seji se je razpravljalo o jako važni stvari, namreč o prenehanju pobiranja deželne naklade na žgane opojne pijače. Poročal je poslanec Hribar, ki je dejal, da vedno glasnejše želje, naj država pomore deželam nositi bremena za šolstvo, so končno vlado napotile, da se je odločila iz davka na žganje dajati deželam neke prispevke. Dotični zakon je bil najprej predložen deželam. Ker pa je deželni zbor dalmatinski to predlogo odklonil, je vlada predložila podoben zakon. Po tem zakonu je ključ za Kranjsko, Štajersko in Koroško ugodnejši, to je, te dežele, ki so imele doslej samostojno naklado, dobe nekaj več odstotkov, druge pa nekaj manj, kakor je bilo prvotno projektirano. Če bo žganjarina več nesla, nego je preračunjena, bo tudi dežela več dobivala. Sedaj dobi Kranjska na leto 868.861 kron. Ta rešitev je jako ugodna in gre vladi zahvala, da je na ta način priskočila deželam na pomoč. Prej smo bili pred eventualnostjo, da se nam ustavi pobiranje naklade, zdaj pa je za dobo 10 let zagotovljen znatni letni dohodek 868 861 kron. Za ta ugodni

uspeh naj se gospodu deželnemu glavarju, ki je vodil pogajanja, izreče zahvala. (Živahno pritrdjevanje.)

Ker je bila z jedne strani ta vladna predloga od obeh zbornic državnega zbora že sprejeta, ter ima ta zakon dne 1. septembra t. l. stopiti v veljavnost, in ker se z druge strani na podstavi z odločilom z dne 30. decembra 1900 potrjenega deželnozborskega sklepa pobira na Kranjskem taka deželna naklada na žgane opojne pijače, je pač treba, da deželni odbor sklene, da se dežela od 1. septembra t. l. dalje do 31. decembra l. 1909 odpove pobiranju te deželne naklade. Vrh tega se imajo po navedenem ministrskem ukazu sprejeti v ta sklep tudi določila o povračilu deželne naklade, ki se je za dobo po 1. septembru l. 1901 morda že vplačala, to je določila o tem, da je deželni zaklad z ozirom na državni dodatni davek, ki ga bo plačevati, zavezan povrniti deželno naklado, katero je dokazno prejel za dne 1. septembra 1901 obstoječe zalogo žganih opojnih tekočin.

Da se glede teh dveh točk ustanoviči neoporečno besedilo, vršil se je pri c. kr. ministrstvu za notranje stvari dne 13. junija t. l. razgovor, katerega se je v imenu dežele Kranjske udeležil nadzornik samostojne deželne naklade na žgane opojne pijače Zvonimir Zor.

Pri tem razgovoru dogovorjeno, da je onim deželnim odborom, — v čegar deželah se pobirajo samostojne deželne naklade od žganih opojnih pijač na podstavi vsakoletnih, pobiranje in visokost naklade ustanavljajočih deželnozborskih sklepov, — priporočiti, da okvirni zakoni še dalje nespremenjeni služijo, ket podlaga tem deželnozborskim sklepom.

Sklenilo se je:

1. Za dobo veljavnosti zakona o državni žganjarini se v ozemlju vojvodine Kranjske ne pobira nikakršnakoli deželna naklada na žgane opojne tekočine.

2. Za one zaloge žganih opojnih tekočin, ki so podvržene v členu II. navedenega zakona določenemu dodatnemu davku, in za katere je bila sedaj obstoječa deželna naklada na žgane opojne tekočine dokazno po tarifi plačana, povrne se ta naklada iz deželnega zaklada osebam, ki so dolžne poravnati dodatni davek.

3. Deželnemu odboru se naroča, da dogovorno s ces. kr. deželno vlado po tem ukrene, kar je treba.

4. Deželnemu glavarju se izreče zahvala deželnega zbora za njegovo delovanje v tej zadevi.

Ti predlogi so bili sprejeti, zajedno se je naročilo finančnemu odseku, naj se posvetuje, kaj naj se zgodi s tistimi 16.000 gld., ki jih je dežela nabrala za dacarje, in če je možno preskrbeti dacarjem rento za starost.

Daljša razprava se je vnela o ustanovitvi meščarske šole v Postojni. Sklenilo se je, da prevzame dežela učitelstvo ali pa zagotovi občini toliko deželno podporo, da bo mogla učitelje plačevati.

V isti seji se je tudi razpravljalo o nadlogah, ki jih provzročajo cigani. Razprava je bila preveč akademična in ni od nje pričakovati kaj prida uspeha.